

ANKETNO ISPITIVANJE 2014. GODINA

Pristupačnost kazališta osobama s invaliditetom

S obzirom na važnost uključivanja osoba s invaliditetom u javni i društveni život, tijekom 2014. godine POSI je poslala upitnik na 148 umjetničkih organizacija i kazališta kako bi preispitala pristupačnost kulturnih sadržaja osobama s tjelesnim i osjetilnim invaliditetom. Ukupno 24 kazališta i 24 umjetničke organizacije i kazališne trupe su odgovorili na upitnike. Iz upitnika koje su kazališta dostavila POSI vidljivo je da je 10 kazališta pristupačno u cijelosti, 10 kazališta je pristupačno djelomično odnosno imaju samo pristupačan ulaz dok je 7 kazališta u potpunosti nepristupačno. Osim toga u 12 kazališta je scena pristupačna, dok u 12 kazališta scena nije pristupačna. S obzirom da je najveći broj kazališta ipak na području Zagreba, u sljedećoj tabeli prikazujemo podatke prikupljene od 9 zagrebačkih kazališta.

Od kazališta su zatraženi podaci ima li ustanova osigurane najosnovnije elemente pristupačnosti osobama s invaliditetom sukladno Pravilniku o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (NN, br. 78/13).

1.

- Je li ulaz u ustanovu pristupačan (npr. izgrađena rampa ili podizna platforma)?
- Mogu li osobe koje se kreću uz pomoć invalidskih kolica pristupiti prostorijama na katu (dizalo odgovarajuće širine i dubine da se u njega može ući invalidskim kolicima)?
- Je li sanitarni čvor prilagođen osobama s invaliditetom?
- Jesu li za slijepe osobe postavljene taktilne crte vođenja?

2.

- Ukoliko građevina u kojoj se odvijaju kulturna događanja nije pristupačna za osobe s invaliditetom, postoji li plan po kojem će se osiguravati pristupačnost i utvrđeni prioriteti za prilagođavanje (npr. prilagođavanje ulaza, ugradnja dizala, prilagođavanje učionica i wc-a, itd.)?
- Jesu li za tu namjenu predviđena sredstva u proračunu ustanove?

3. Na temelju Vašeg iskustva, potiče li Ministarstvo kulture mjerama iz svoje nadležnosti uključivanje osoba s invaliditetom u kulturna događanja (kao sudionike, glumce, pjevače i dr.)

4. Da li je u vašoj ustanovi pristupačna scena za osobe koje se kreću uz pomoć pomagala (npr. invalidska kolica)

S obzirom na navedena pitanja u tabeli se nalaze zaprimljeni odgovori:

Kazalište	1a	1b	1c	1d	2a	2b	3	4
HNK	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Gavella	DA	NE	DA	NE	NE	NE	NE	NE
ZKM	DA	NE	DA	NE	/	/	DA	DA
GD Histrion	DA	NE	DA	NE	/	/	NE	DA
Kerempuh	DA	NE	DA	NE	/	/	/	DA
Žar ptica	DA	NE	NE	NE	DA	NE	DA	DA
Mala scena	DA	/	NE	NE	/	/	NE	DA

Zagrebačko kazalište lutaka	DA	NE	DA	NE	/	/	DA	DA
Komedija	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DA	NE

Postavljeno je i sljedeće pitanje: *Molimo navedite ukoliko je Vaša ustanova učinila još neke prilagodbe u smislu uklanjanja arhitektonskih barijera, a koje nisu spomenute u prethodnom pitanju.*

Na navedeno pitanje **GD Histrioni** navodi kako osobama s oštećenjem vida pri uklanjanju arhitektonskih barijera pomaže prijemno osoblje (hostese na ulazu). **Kazalište Mala scena** rješava dodatne prilagodbe, kako bi se osobe s invaliditetom mogle smjestiti, pomičnim stolicama u parteru, dok je kazalište **Kerempuh** učinilo niz prilagodbi, u okviru svojih mogućnosti, te drže da više prilagodbi nije moguće izvesti s obzirom da je zgrada zaštićeni spomenik kulture.

Prema provedenoj anketi, većina zagrebačkih kazališta nudi pogodnosti za osobe s invaliditetom (npr. besplatan ulaz, jeftinije ulaznice i sl.) pa tako **Gavella u suradnji s udrugama** osoba s invaliditetom redovito daje gratis ulaznice, a imaju i popuste za osobe s invaliditetom. Kod **ZKM-a** osobe u invalidskim kolicima imaju besplatan ulaz (ulaznica se naplaćuje samo pratnji te osobe), a u **Kerempuhu** je potrebno predložiti invalidsku iskaznicu kako bi osoba ostvarila pravo na popust. 50% jeftiniju ulaznicu za osobe s invaliditetom nudi i **HNK**, iako je kazalište nepristupačno za osobe s invaliditetom (imaju mobilnu drvenu rampu). Slična je situacija s kazalištem **Komedija**, koje također nudi ulaznice s popustom, ali je zgrada kazališta nepristupačna tako da osobe s invaliditetom ulaze na sporedan ulaz. Ukoliko osobe s invaliditetom žele pogledati predstavu **GD Histrioni**, mogu „u nekim slučajevima“ očekivati besplatan ulaz, no popust od 20 kn se uvijek odobrava. Nadalje, postoje i neke pogodnosti u kazalištu **Mala scena** i kazalištu **Žar ptica**, no u anketi nisu naveli o kakvim je točno pogodnostima riječ. Nešto drugačiji vid pogodnosti dolazi nam iz **Zagrebačkog kazališta lutaka**, gdje osobe s invaliditetom svake godine imaju na raspolaganju besplatnu dvoranu za održavanje svojih predstava.

Na pitanje kazalištima o tome što bi iz perspektive njihove ustanove još bilo važno dodati vezano uz uključivanje osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u području javnog i društvenog života, **Kerempuh** drži kako treba posebno stimulirati kazališta koja se bave ili posvećuju pažnju osobama s invaliditetom. **ZKM** poziva Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport te Ministarstvo kulture na odvajanje više sredstava za financiranje kulturnih programa u kojima bi sudjelovale osobe s invaliditetom i djeca s teškoćama u razvoju, a koji bi se odvijali u gradskim kazalištima. U **Zagrebačkom kazalištu lutaka** priželjkuju uključivanje djece u rad njihovih radionica, a **Gavella** navodi važnost označavanja puteva i pristupa samoj zgradi kazališta. **Kazalište Mala scena** ovom prilikom pohvalilo se svojim dosadašnjim postignućima na planu uključivanja osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u području javnog i društvenog života: „Prvo smo kazalište koje je integriralo slijepu glumicu u profesionalnu predstavu (*Smješno čudovište*), pas slijepa glumice boravi u prostoru da senzibilizira djecu na osobe koje ne vide, održavamo predstave sa simultanim prevođenjem na znakovni jezik za gluhe i gluhoslijepa osobe, radimo društveno angažirane predstave (*o bulimiji, anoreksiji, epilepsiji*)“.

Većina kazališta nije odgovorila na pitanja postavljena u anketnom upitniku (2a i 2b), u kojima se propitkuje **postojanje eventualnog plana** po kojem će se osigurati pristupačnost i utvrđeni prioriteti za prilagođavanje (npr. prilagođavanje ulaza, ugradnja dizala, prilagođavanje WC-a, itd.) kazališta, **te jesu li za tu namjenu predviđena sredstva u proračunu ustanove.**

Ukupno 5 zagrebačkih kazališta (ZKM, Kerempuh, Mala scena, GD Histrioni i Zagrebačko kazalište lutaka) nisu odgovorila na to pitanje, tri kazališta su odgovorila negativno (Gavella, HNK i Komedija) i na jedan i na drugi dio gore navedenog pitanja, dok je kazalište **Žar ptica** odgovorilo pozitivno na prvi dio pitanja, tj. da imaju plan, ali negativno na drugi dio, tj. da za tu namjenu nisu predviđena sredstva u proračunu njihove ustanove.

Kao što je vidljivo prema provedenoj anketi kazališta nisu dostupna u dovoljnoj mjeri kako bi osobe s invaliditetom mogle nesmetano biti sudionici – glumci, gledatelji ili možda zaposlenici. Stoga preporučamo nadležnom ministarstvu, osnivačima i vlasnicima prostora u kojima se nalaze kazališta, da iskoriste strukturne fondove Europske Unije te sredstvima navedenih fondova i dijelom iz državnog proračuna osiguraju elemente pristupačnosti kulturnih sadržaja osobama s invaliditetom.